

KATECHEZE „ROZDĚLOVÁNÍ TĚLA PÁNĚ NA RUKU“

Chceme využít současného rozvolňování pandemické situace nejen k zopakování či nacvičení techniky, ale především si chceme znovu připomenout dobové souvislosti, vývoj chápání, výzvu II. vatikánského koncilu a návrat „ad fontes“ způsobu tzv. přijímání na ruku. Bude se jednat o 5 katechezí na pokračování do konce školního roku. 1. část 30.5.2021 je připravena ke slavnosti Nejsvětější Trojice. Ostravští salesiáni

1. katecheze: POZNÁNÍ, VZDĚLÁVÁNÍ, KATECHEZE

Mluvím k vám jako k rozumným lidem; posuďte sami, co říkám: Není kalich požehnání, za nějž děkujeme, účastí na krvi Kristově? A není chléb, který lámeme, účastí na těle Kristově? Protože je jeden chléb, jsme my mnozí jedno tělo, neboť všichni máme podíl na jednom chlebu. (1Kor 10,15-17)



Jak už bylo ohlášeno, do konce školního roku se v nedělních promluvách budeme věnovat ani ne tak biblickým textům, které jsme slyšeli, ale **mimořádně tématu** „ROZDĚLOVÁNÍ TĚLA PÁNĚ NA RUKU“. Rádi bychom při tom právě z biblických kořenů vycházeli.

Budeme čerpat z myšlenek našich biskupů, které nám nabídli **již v r. 1997**, ale za dobu ¼ století se již na ně mnohde zapomnělo. Anebo ani nebylo co zapomenout, protože věřící s tím nebyli vůbec seznámeni.

Rádi bychom nastávajícího pandemického rozvolňování a návratu do kostelů využili k tomu, abychom objevili nebo si znovu připomněli a docenili **staro-nový** způsob přijímání Těla Páně. Lpět na přežitém by byl hloupý krok zpět. Stvoření není konstanta, ale vývoj. Život není o nostalgickém vzpomínání, ale o cestě vpřed. Kéž se nám i zde podaří objevit význam Ježíšových slov „*nové víno do nových měchů*“.

Nechceme jen nacvičit techniku přijímání na ruku, ale především si připomenout význam tohoto způsobu, jeho dobových souvislostí, vývoj chápání Eucharistie v dějinách křesťanství a výzvy II. vatikánského koncilu návratem „ad fontes“ – **ke kořenům**.

Slova „katecheze“ není potřeba se bát, i když zní poněkud cize. Pochází z řeckého slova *κατέχειν* (*katechein*) a znamená „*pevně držet, vyučovat, instruovat*“.

Jedná se o systematické vzdělávání za účelem růstu víry ke křesťanské zralosti. Většinou se používá v křesťanských církvích a znamená teoretické a praktické uvedení do křesťanského života. Jinými slovy: **křesťanská výchova**. Od nejstarších dob byla katecheze přípravou na přijetí svátostí, především v přípravě dospělého na křest v tzv. katechumenátu. Běžné křesťanské vzdělávání dnes probíhá formou výuky náboženství, biblické hodiny, kurzů Alfa apod., např. v rámci malých společenství.

Starí Řekové slova „katecheze“ používali ve vztahu k divadlu a znamená „*nechat znovu zaznít jako echo*“. Toto slovo, které se nevyskytuje ani v SZ ani v evangeliích, převzala velmi brzy vznikající církev, aby poukázala na potřebu studia a vzdělávání křesťanů. Hlásání víry bylo třeba upevnit, slova měla v srdci posluchačů **vyvolat „echo“ – ozvěnu**, aby proměnila jejich život.

V našich – řekněme „eucharistických“ katechezích – nebudeme s to nabídnout úplnost, objektivitu a správnost. Chceme se aspoň pokusit rozhlédnout se a rozšířit si obzory. Papež Pius XII. prohlásil: „*Největším nepřítelem církve je nevědomost věřících.*“ V těchto několika katechezích se pokusíme vyvolat ozvěnu všeho, čeho se nám v Eucharistii dostalo a dostává. Pokusíme se **znovu objevit a porozumět smyslu i provedení** starobylého-nejstaršího-obnoveného způsobu přijímání.

Budeme mít možnost obnovit povědomí toho, co je Eucharistie. Snad nejrozšířenější název používáme „*nejsvětější oběť*“ nebo „*mše svatá*“. Škoda, že se tím docela šidíme. Vždyť bohatství, které nám Ježíš **odkázal v Eucharistii jako svou závěť**, je vyjádřeno i jako „*díkůvzdání*“, „*svatební hostina*“ či „*Večeře Páně*“. Anebo – chceme-li si připomenout při dnešním svátku Trojice – „*slavnost jednoty*“.

Byla by škoda úzkostně spojovat Eucharistii se Zpovědí, jak jsme uvyklí zjednodušeně nazývat **svátost smíření**. Anebo jak jsme se učili v náboženství, že se jedná o svátosti všedního dne. Pravda: obě tyto svátosti nám pomáhají v každodenní duchovní hygieně a stravování. Avšak obě tyto svátosti jsou svébytné. A obě tyto svátosti, podobně jako ostatní, v sobě mají také uzdravující potenciál a jsou pro nás výzvou k obrácení.

Byla by také škoda úzkostně spojovat Eucharistii jen s kostelem. Zkušenost totality a snad i čerstvá zkušenost „zavřených kostelů“ dává tušit, co všechno myslel Ježíš svým ujištěním na rozloučenou v dnešním evangeliu: „*Já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa.*“ (Mt 28,20) Mimořádně: „**kostel**“ nenazýváme „chrámem“. Chrám se stavěly božstvům a obětovalo se jim tam ledasco. Proto také v Jeruzalémě se nejedná podle nepřesných překladů o chrám, nýbrž o „svatyni“, tzn. místo, které také připomíná Boží přítomnost, ale kde se naopak Bůh obětuje nám. Ba víc: po celý rok jsme se učili, že „*Pán Bůh s námi u nás doma není o nic méně, než tady v kostele.*“ Slovo „chrám“ sice zní vznešeně, ale odvádí od podstatného. Naopak „kostel“ – dá se říci – je z jedné ½ synagoga-škola a z druhé ½ večeradlo-jídelna. To má své důsledky. Kostel má být shromažďovacím místem vzdělanosti a pohostinnosti. Katolická mše to ukazuje formou bohoslužby slova a bohoslužby chleba a vína.

Byla by nakonec škoda spojovat Eucharistii striktně právě s bohoslužbou mše, jak ji známe. Nechali jsme převázat rozpadlý misál a úmyslně jsme do jeho obalu neumístili obraz stolování nebo ukřižování, ale obraz umývání nohou. I zde si připomeňme, že slovo „**bohoslužba**“ neznamena naši službu Bohu - *bohusužbu*, ale především Boží službu - *bohaslužbu* - nám.

Mnozí pocítili, že Boha-slужba nám **online** je jako pozvání na svatbu, ale bez přípitku, bez řízku či svíčkové, bez zákusku. Nezbylo, než se olizovat. Starší si jistě vzpomenout na recepce za socialismu, kdy „dělnická třída jedla plody své práce rukama svých představených“. Co zde znamená modlitba „duchovní přijímání“? Že by to zde v kostele nebylo mnohdy duchovní, ale jen materialistické spolknutí?

Někteří v době covidové zkoušeli slavit Den Vzkříšení **bez streamování**, bez kněze na obrazovce. Někdy se u toho válely děti po zemi, jindy došlo k nedorozumění či konfliktu, někdy bylo slavením neděle umývání dědečka, jindy se dostavil pocit prázdnoty. To všechno je Kristu cizí? Naopak!

Zaznívají povzbuzení či direktivy: **začít zase chodit do kostela**. Co se to stalo s Eucharistií, že se na ni netěšíme, že nás nebaví, že ji společně nepřipravujeme, že se při ní neradujeme, nezpíváme, netančíme...? Přece nepřijmeme pozvání na královskou hostinu jen ze strachu, aby nás královi pochopové později nepotrestali. Přece už jsme udělali nějakou zkušenost s Hospodinem, že život s ním je kvalitativně úplně o něčem jiném, než bez něj.

A tak před námi stojí výzva **ohlédnout se** za vším, co jsme v tomto neobvyklém roce prožili. Nebojme se položit otázky a nebojme se hledat na ně odpovědi:

1. „Co mi koronavirus vzal?“
2. „Co mi koronavirus dal?“
3. „Co nového jsem za tu dobu objevil?“
4. „Čemu novému jsem se v té době naučil?“

A můžeme pokračovat otázkou z dnešní četby Deuteronomia: „*Stalo se někdy něco tak velkého nebo bylo něco podobného slyšet, aby nějaký národ slyšel hlas Boha?*“ (Dt 4,32)

A poslední otázku můžeme doplnit eucharisticky: „Co pro mě znamená, že pro nás Bůh uspořádal hostinu, že mě zve, že nemusím platit, že mi dokonce dává sebe sama místo toho, abych se jej bál?“

Dnešní slavnost Nejsvětější Trojice může být rekapitulací, shrnutím všeho, co jsme s Bohem prožili. A také výhledem, jak s Ním, s ostatními i se sebou žít dál? Ježíš se na rozlučkovém večírku modlil za nás všechny: „*aby byli jedno, jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás.*“ A tak jsme vtahováni do samého středu života Trojice! Naše ubohé rodiny a společenství na stejné úrovni, jako je Bůh v Trojici. Každá rodina, každé společenství, každá farnost, jakož i celá církev se musí stát **svátostí Nejsvětější Trojice**. O všech má platit: Pohled'te, jak se milují! Proto jsme dnes četli apoštola Pavla: „*Protože je jeden chléb, jsme my mnozí jedno tělo, neboť máme všichni podíl na jedné chlebu.*“ (1Kor 10,17) Na to myslíme, až za malou chvíli budeme děkovat nad chlebem a vínem, že jsme jedno tělo Kristovo. A tak: učení se životu ve společenství bude pro tisíce bratří a sester – i pro nás – poselstvím o přechodu do života Trojice.